

CONCURS JUDEȚEAN
„MINȚI ISTEȚE, MĂINI DIBACE”

Etapa județeană: 25 aprilie 2026

NUMELE _____

PRENUMELE _____

CLASA a IV-a

ȘCOALA _____

LOC. _____

JUD. BRĂILA

PROBĂ DE CONCURS
Subiecte pentru clasa a IV –a

- *Timp de lucru 90 minute*
- *Se acordă 10 puncte din oficiu*

Partea I (72 puncte)

A. Citește cu atenție textul.

Pe la jumătatea drumului, când treceam pe lângă un car cu lemne, ce stătea dinaintea unei prăvălii, auzii pe cineva strigându-mă pe nume; era Coretti, camaradul meu, acela cu flaneluța cafenie și cu căciulița de blană de pisică. Sărăcuțul, era asudat și obosit de tot, căci ducea în spinare o sarcină de lemne.

Un om ce se afla în car îi dădea lemnele rând pe rând. El le căra în prăvălia tatălui său și le grămădea cu grabă într-un colț.

— Ce faci, Coretti? îl întrebai eu.

— Nu vezi, îmi răspunse el, întinzând mâinile ca să mai prindă alt rând de lemne, îmi repet lecția!

Eu râsei. El, însă, vorbea serios și, ținând lemnele cu amândouă mâinile, începu să rostească umblând:

— Verbul variază după: persoană, număr și după timpul când se petrece lucrarea... Așeză lemnele și reîncepu: și după modul cum se face lucrarea... Întorcându-se de la car cu un alt braț de lemne: după persoana în care lucrarea este înfățișată.

Aceasta era lecția noastră de gramatică pentru a doua zi.

— Ce să fac! îmi zise el, mă folosesc de timp. Ce vrei? Omul face cum poate! Tata a plecat cu rânđușul după o afacere. Mama e bolnavă. Trebuie să descarc eu lemnele și, totodată, îmi repet gramatica. Știi că e grea lecția de azi? Nu-mi intră în cap cu nici un chip!

Apoi zise către omul cu carul:

— Tata a spus că o să se întoarcă pe la șapte, vino atunci să-ți plătească!

Carul porni.

— Haide! Nu vii puțin în prăvălie? îmi zise el. Intrai: era o odaie mare, plină cu lemne și mănunchiuri de surcele; un cântar era așezat deoparte.

— Crede-mă că am muncit zdravăn azi, adăugă Coretti, sunt silit să-mi învăț lecția pe apucate. Îmi scriam propozițiile, când intră cineva ca să cumpere lemne. M-am așezat iar la scris; iată că vine carul. Am fost nevoit, azi de dimineață, să merg de două ori la târgul de lemne, tocmai acolo, în piața Veneției. Nici nu-mi mai simt picioarele, și vezi ce umflate îmi sunt mâinile? Ce m-aș face dacă ar trebui să desenez azi? Vorbind astfel, mătura frunzele uscate și așchiile care stăteau risipite pe podea.

— Ia spune-mi, Coretti, unde îți înveți lecțiile? îl întrebai.

— Negreșit că nu aici, răspuse el, vino de vezi. Mă duse într-o odăiță din dosul prăvăliei, care servește totodată de bucătărie și de sufragerie, cu o măsuță într-un colț, pe care erau așezate: cărțile, caietele și lucrarea începută.

— Uite, zise el, rămăsesem la răspunsul al doilea: din piele se fac încălțăminte, cingători, chingi... am să adaug: geamantane, sipete.

Luă condeiul în mână și scrie mai departe cu frumoasa lui caligrafie.

— Aoleo! Cafeaua dă în foc! strigă el deodată și alergă la vatră, să tragă ibricul laoparte. E cafeaua mamei, îmi zise el, am fost silit să învăț cum se face. Așteaptă-mă puțin să i-o duc! Ba vino și tu; mamei i-ar părea bine să te vadă. E în pat de șapte zile, biata mamă!

Deschise o ușă și intrarăm într-o odaie tot așa de mică. Mama lui Coretti era culcată într-un pat mare și legată cu un tulpan la cap.

— Ți-am adus cafeaua, mamă! zise Coretti, dându-i ceașca. Băiatul ăsta e un camarad de-al meu.

— Bine, domnișorul, zise buna femeie, bravo, draguțule! Vii să cercetezi pe bolnavi, nu-i așa?

În vremea aceea, Coretti așeza pernele de la spatele mamei sale, trăgea plapuma, ațâța focul, gonea pisica de pe dulap.

— Îți mai trebuie ceva mamă? întrebă el, luându-i ceașca goală. Ai luat două linguri de sirop? Când s-o isprăvi, dau o fugă până la spițerie. Lemnele sunt descărcate. Pe la patru o să pun carnea la foc, după cum m-ai învățat dumneata, și când o trece pe aici femeia cu unt, o să-i dau patruzeci de lire. Nu te îngriji, mamă, totul merge strună.

— Îți mulțumesc, Coretti, răspuse femeia, dragul mamei la toate se gândește!
Coretti, întorcându-se, spre mine, îmi zise:

— Acum nu mai pot sta de vorbă cu tine, să ne vedem sănătoși, prietene, mâine! Ce bine îmi pare că ai venit să mă vezi! Plimbare bună! Bine de tine! Mă strânse de mână și se apucă să care butuci, începând iarăși să alerge de la car la prăvălie, cu fața rumenă ca un trandafir, sub căciula lui de blană de pisică, voios și sprinten, încât ți-era drag să te uiți la el. Ferice de tine! strigă el încă o dată.

— Nu, Coretti, nu! Tu ești mai fericit: tu, căci înveți și muncești mai mult decât mine! Tu, fiindcă ai dat ajutor părinților tăi! Tu, dragul meu camarad, pentru că ești bun, de mii de ori mai bun decât mine!

B. Încercuiește răspunsul corect:

1. Care este semnificația replicii lui Coretti:

...îmi repet lecția!, rostită în timp ce transporta lemnele?

- a) O dovadă că băiatul nu înțelesese lecția și încerca să o memoreze mecanic;
- b) Capacitatea de a îmbina efortul fizic cu cel intelectual pentru a câștiga timp;
- c) O metodă de a-l impresiona pe prietenul său care nu avea nicio grijă;
- d) O obligație impusă de tatăl său, care îl asculta din carul cu lemne.

2. Din descrierea odăiței din dosul prăvăliei

servește totodată de bucătărie și sufragerie, cu o măsură într-un colț, putem deduce că familia lui

Coretti:

- a) dispune de un spațiu de locuit foarte vast și luxos;
- b) pune accent pe confortul modern, neglijând studiul;
- c) trăiește modest, îmbinând spațiul de utilitate și pe cel de conviețuit într-un loc comun;
- d) locuiește într-o clădire separată de locul de muncă al tatălui.

3. În enunțul *mătura frunzele uscate și așchiile*

care stăteau risipite pe podea, cuvântul subliniat

are sensul de:

- a) irosite;
- b) distruse;
- c) împrăștiate;
- d) pierdute.

4. Precizează seria care conține doar sinonime

pentru cuvântul *camarad*:

- a) amic, vecin, prieten;
- b) tovarăș, dușman, rival;
- c) prieten, amic, tovarăș;
- d) profesor, prieten, mentor.

5. În enunțul: „Coretti așeza pernele moi la spatele mamei sale”, cuvintele subliniate sunt, în ordine, următoarele părți de vorbire:

- a) substantiv propriu, substantiv comun, substantiv comun;
- b) substantiv propriu, substantiv comun, adjectiv;
- c) pronume personal, substantiv comun, adjectiv;
- d) substantiv propriu, adjectiv, substantiv comun.

6. În propoziția: „El scrie frumos.”, cuvântul subliniat are funcția sintactică de:

- a) predicat (arată ce face Coretti);
- b) subiect (arată cine face acțiunea);
- c) altă parte de propoziție (arată la ce se referă acțiunea);
- d) altă parte de propoziție (arată o însușire).

7. Coretti a făcut în total 3600 de pași până la Piața Veneției și înapoi. La întoarcere, fiind obosit și având mâinile umflate, a făcut pașii mai mici, deci a făcut cu 400 de pași mai mulți decât la dus. Câți pași a făcut Coretti la întoarcere?

- a) 1600 de pași;
- b) 2000 de pași;
- c) 1800 de pași;
- d) 2200 de pași.

8. Peste 6 ani, tatăl lui Coretti va fi de 3 ori mai în vârstă decât fiul său. Știind că în prezent tatăl are 36 de ani, ce vârstă are Coretti acum?

- a) 10 ani;
- b) 8 ani;
- c) 12 ani;
- d) 14 ani.

9. În două colțuri ale prăvăliei sunt grămezi de lemne. În prima grămadă sunt de 3 ori mai multe lemne decât în a doua. Când Coretti mută 60 de lemne din prima grămadă în a doua, ambele grămezi au același număr de lemne. Câte lemne erau inițial în prima grămadă?

- a) 120 de lemne;
- b) 180 de lemne;
- c) 240 de lemne;
- d) 150 de lemne.

10. Coretti a pregătit cafeaua mamei timp de 3 zile. A doua zi a folosit dublul cantității din prima zi. A treia zi a folosit jumătate din cantitatea de a doua zi și încă 20 g. Știind că în total a folosit 220 g de cafea, cât a folosit în prima zi?

- a) 60 g;
- b) 40 g;
- c) 50 g;
- d) 100 g.

11. Coretti are o sumă de bani pentru plăți. Plătește spițerului o treime din sumă și încă 2 lire. Din restul rămas, plătește femeii cu unt jumătate și încă 6 lire. Din noul rest, plătește omului cu carul o pătrime. Știind că i-au mai rămas 48 de lire, ce sumă a avut Coretti la început?

- a) 213 de lire;
- b) 225 de lire;
- c) 195 de lire;
- d) 240 de lire.

12. În prăvălia lui Coretti sunt butuci și mănunchiuri de surcele. Numărul mănunchiurilor de surcele este de 5 ori mai mare decât cel al butucilor. Dacă se vând 40 de mănunchiuri de surcele și se mai aduc 20 de butuci, atunci numărul surcelor devine triplul numărului de butuci. Câte mănunchiuri de surcele au fost inițial?

- a) 150 de mănunchiuri;
- b) 200 de mănunchiuri;
- c) 250 de mănunchiuri;
- d) 100 de mănunchiuri.

13. Coretti a avut o zi plină: a mers la piață, a descărcat lemnele, și-a ajutat mama bolnavă. Care dintre variantele de mai jos conține doar elemente specifice unui stil de viață sănătos?

- a) alimentație sănătoasă, igienă, mișcare;
- b) aerisirea camerei, excese alimentare, poluarea apei;
- c) activități sportive, consum de dulciuri, igiena alimentelor;
- d) alimentație sănătoasă, lipsa de mișcare, igiena dentară.

14. Coretti ațâța focul în vatră. Lemnul este o resursă naturală care, prin ardere în vatră, degajă căldură. Arderea transformă lemnul în:

- a) rumeguș, fum, cenușă, scrum;
- b) lemn ars, scrum, cenușă, fum;
- c) scrum, cenușă, lemn ars, cărbuni;
- d) cenușă, scrum, fum, gaze naturale.

15. Dansul aburilor din ibric

Când Coretti pune ibricul de cafea pe foc, sub influența căldurii, apa trece din stare lichidă în stare gazoasă. Acest proces se numește:

- a) condensare;
- b) solidificare;
- c) evaporare;
- d) topire.

16. Coretti mătura „frunzele uscate”. Căderea frunzelor este o schimbare în viața plantelor determinată de:

- a) alternanța zi-noapte – mișcarea de rotație a Pământului;
- b) succesiunea anotimpurilor – mișcarea de revoluție a Pământului;
- c) Echinocțiul de toamnă - ziua egală cu noaptea;
- d) Solstițiul de iarnă – cea mai lungă noapte în emisfera nordică.

17. Atunci când Coretti trage ibricul de pe foc, observă pe coada acestuia o pată roșiatică. Aceasta se datorează procesului de:

- a) ardere;
- b) putrezire;
- c) ruginire;
- d) alterare.

18. Lemnul face parte din categoria resurselor naturale regenerabile. Care dintre șirurile de mai jos conține numai resurse din aceeași categorie ca și lemnul?

- a) cărbuni, petrol, gaze naturale;
- b) energia solară, energia eoliană, energia hidroelectrică (forța apelor curgătoare);
- c) cărbuni, energia geotermală, petrol;
- d) gazele naturale, deșeuri agricole, energia valurilor.

Partea a II-a (18 puncte)

Citește povestea de mai jos și transform-o într-un desen plin de viață în care să ilustrezi „**O zi din viața micului muncitor**”, descrisă în fragmentul de mai jos, respectând toate elementele și culorile menționate. Poți folosi creioane colorate, carioci sau creioane cerate.

O zi din viața micului muncitor

Într-un colț al bucătăriei mici, pe o masă de lemn, era așezată o lampă aprinsă. Deasupra mesei era o fereastră mică, iar pe pervaz se afla o gلاstră cu o floare galbenă. Coretti, purtând căciula lui de blană de pisică și un papion strâmb, ținea în mână un ibric de cafea aburindă.

Lângă vatră se vedea un coș împletit din care dădeau pe afară câțiva butuci de lemn. Lângă coșul cu lemne, o pisică neagră se juca cu un ghem de lână roșie.

Vocabular:

Vatră - partea cuptorului unde se face focul; (în vechile case țărănești) suprafață plană care prelungește cuptorul în afară și pe care se poate sta sau dormi.

BAREM DE CORECTARE

Partea I (72 puncte)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
b	c	c	c	b	b	b	b	b	c	a	c	a	b	c	b	c	b

Partea a II-a (18 puncte)

Tema: „O zi din viața micului muncitor”

Sarcina de lucru: Realizează un desen colorat care să ilustreze „O zi din viața micului muncitor”, respectând elementele descrise și culorile menționate. Poți folosi creioane colorate, carioci sau creioane cerate.

BAREM DE EVALUARE ȘI NOTARE - PROBA DE DESEN (18 puncte)

1. Prezența elementelor de decor și ambianță (6 puncte)

- **Cadrul interior:** - Masa de lemn cu lampa aprinsă. (2 p.)
- Fereastra deasupra mesei cu glastră cu floare. (2 p.)
- Vatra cu coșul cu lemne. (2 p.)

2. Reprezentarea personajului și a detaliilor (6 puncte)

- **Portretul lui Coretti:** Prezența personajului cu elementele specifice: căciula de blană și papionul. (2 p.)
- **Acțiunea:** Coretti manevrând ibricul de cafea. (2 p.)
- **Detaliile de finețe:** Prezența pisicii negre și a ghemului de lână roșie. (2 p.)

3. Utilizarea culorilor și compoziția (6 puncte)

- **Cromatică:** Utilizarea culorilor sugerate (galben pentru floare, negru pentru pisică, portocaliu/galben pentru foc/lampă, roșu pentru ghemul de lână). (2 p.)
- **Organizarea spațiului:** Modul în care sunt așezate elementele (fereastra deasupra mesei, pisica lângă coș). (2 p.)
- **Finalizarea și acuratețea:** Grija pentru detalii (textura blănii căciulii, aburul de la ibric, împletitura coșului, lucrare îngrijită). (2 p.)